

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ผลกระทบของนโยบายการพัฒนาชุมชนบนพื้นที่สูง
: ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชาวเขาตำบลลาววี
อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน นพคุณ สุวรรณฤทธิ

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์อโศก	วัฒนาพร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์สมศักดิ์	เกี่ยวกิ่งแก้ว	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐ	ชวานนท์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกำหนดนโยบายการพัฒนาชาวเขาของรัฐ การนำนโยบายไปปฏิบัติ และผลของนโยบายที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ และโครงสร้างทางการเมืองของชาวเขาในมุมมองของรัฐและในทัศนะของผู้นำชาวเขา โดยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาจากกลุ่มประชากรชาวเขาจำนวน 5 เผ่า คือ เผ่าเย้า มูเซอ ลีซอ อีเกอ และเผ่ากะเหรี่ยง ในพื้นที่ 13 หมู่บ้านของตำบลลาววี อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ซึ่งการศึกษาได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่อาศัยกระบวนการสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐและกลุ่มผู้นำชาวเขา ผลการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคม พบว่าชาวเขาโดยทั่วไปรับรู้ในความเป็นคนไทยและเคารพในสถาบันสำคัญของชาติ สัญญลักษณ์ของความเป็นไทยคือการมีบัตรประจำตัวประชาชน การจัดการศึกษาของรัฐช่วยให้ชาวเขามีความผสมกลมกลืนเข้ากับคนไทยพื้นราบได้มาก การขยายบริการสาธารณสุข ทำให้ชาวเขายอมรับในวิธีการรักษาพยาบาลแผนใหม่มากกว่าความเชื่อเรื่องภูติผีปีศาจ แม้การพัฒนาจะทำให้เกิดความเจริญขึ้นในบางส่วน แต่ชาวเขาล้วนใหญ่ยังคงมีวิถีชีวิตที่ไม่แตกต่างจากเดิมเท่าใดนัก ระบบจารีตประเพณียังมีความสำคัญที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ประจำเผ่าและยึดถือปฏิบัติกันตลอดมา การเคลื่อนไหวทางสังคมและการโยกย้ายประชากรเพื่อแสวงหางานทำในเมืองหรือต่างชุมชน ทำให้โครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมคลายความแน่นแฟ้นไปจากเดิม

สำหรับผลกระทบต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจนั้น แม้ว่ารัฐจะมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้แก่ชุมชนชาวเขานี้มาโดยตลอด แต่ปัญหาสำคัญของชุมชนก็คงเป็นเรื่องการคมนาคมที่ยังมีความยากลำบากอยู่ตลอดมา การพัฒนาระบบการเกษตรถาวรนำไปสู่การลดลงของปัญหาการทำไร่เลื่อนลอย แต่โดยภาพรวมแล้วชาวเขายังยากจนและมีสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่ดีนัก เหตุเพราะเทคโนโลยีที่รัฐเข้าไปส่งเสริมเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการตอบสนอง เพราะทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ดังนั้นปัจจัยการผลิตที่สำคัญจึงคงได้แก่ ที่ดินและแรงงานเหมือนเช่นระบบดั้งเดิม การพยายามเพิ่มผลผลิตและสร้างระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้า ทำให้ชาวเขาบางส่วนต้องพึ่งพิงระบบตลาดที่เงินตราและผลประโยชน์เป็นเรื่องสำคัญต่อวิถีชีวิต แต่ขณะเดียวกัน ความพยายามส่งเสริมอาชีพในด้านอื่น ๆ ของรัฐ กลับไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ส่วนผลกระทบต่อโครงสร้างทางการเมือง พบว่าชาวเขายอมรับภาวะผู้นำที่เป็นทางการ ขณะที่ผู้นำตามจารีตก็คงมีความสำคัญต่อชุมชน ระเบียบกฎหมายของรัฐสามารถใช้บังคับได้อย่างครอบคลุมทั่วทั้งพื้นที่ การจัดระเบียบทางการเมืองปกครองเป็นไปอย่างกระจัดกระจาย ห่างไกลกันที่ยังมีปัญหาทางการเมืองปกครองอยู่บ้าง อย่างไรก็ตาม ผู้นำก็สามารถทำหน้าที่เชื่อมประสานระหว่างรัฐกับชาวบ้านได้

โดยบทบาทของผู้นำ เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของกิจกรรมต่าง ๆ ของชาวเขาที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวที่มีการศึกษา มีแนวโน้มที่จะสามารถรับรู้และปฏิบัติตน ในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยได้ดีกว่ากลุ่มผู้สูงอายุ โดยทั่วไปชาวเขามีทัศนคติที่ดีกับรัฐ การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวเขาได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วน เรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดนั้น พบว่ารัฐไม่ประสบความสำเร็จในนโยบายแก้ไขปัญหานี้ เนื่องจากยังมีการลักลอบจำหน่ายและเสพยาเสพติดในพื้นที่กันอย่างกว้างขวาง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title **Impacts of Highlands Development
Policy : A Case Study of Hilltribe
Villages, Tambon Wawi, Amphoe Mae
Suai, Changwat Chiang Rai**

Author **Noppakun Suwannarith**

M.A. (Political Science) **Politics and Government**

Examining Committ :

Lecturer Anothai	Wattanaporn	Chairman
Assoc. Prof. Somsak	Keawkingkeo	Member
Assist. Prof. Nat	Chaparnond	Member

ABSTRACT

This research is designed to study the government highland development policy, its implementation and impact which caused changes in social, economic and political structures of tribesmen in government viewpoint and tribal leaders' opinion. The study was made of five ethnic groups, namely, Yao, Lahu, Lisu, Akha, and Karen in 13 villages in Tambon Wawi, Amphoe Mae Suai, Changwat Chiang Rai. Research activities were conducted through qualitative approach, which was based on participant observation and interview. The interview was held with government officials and tribal leaders. Its results can be summarized as follows :

As regards the impact on social structure, it is found that tribesmen generally have a sense of belonging to Thai nationality and respect Thai nation and identity. Identification card and education provided to them by the government resulted in cultural assimilation of highlanders and lowlanders; public health service enables them to accept more modern medical treatment than traditional curing by spirit powers. Even though development brought some benefits to highlanders in some aspects, the majority of them still adhered to their old lifestyle. Traditions and customs are actively practiced and regarded as an important identity of ethnic group. Social movement and migration to find job in city or another community jeopardized social relationships among tribal family members.

In view of economic structure impact, although the government kept trying to develop infrastructures for highlanders, communication still remain as a chronic problem for them. Sustainable agricultural development system led to the reduction of slash-and-burn cultivation to some extent. But in whole picture, the hilltribes still live in poverty because technology introduced by government agencies was minimally accepted due to its higher cost. They, therefore, cling to old production pattern, relying mainly on land and human labor. In order to increase production and create economic system for commercial purpose, the tribesmen have to depend on market system, in which money and benefits are involved. At the same time, the government effort to initiate and promote another occupation for tribal people was not successful as expected.

In terms of the impact on political structure, the tribesmen accepted official leadership, while traditional leader remained important to community as well. Government regulations and laws are enforced effectively in all area. The administrative organization is scattered and has some problems. However, the leader is able to coordinate between the government agency and villagers.

The leader's role is important and meaningful for the success of young tribesmen activities, who have some education. They have a trend to accept and behave as a Thai citizen better than elderly people. In general, they have a good attitude towards the government. Education is an important factor for the highlanders to have access to political learning and participation. As regards drug abuse, it is found that the government did not succeed in solving such problem because the smuggle and distribution of drugs are dramatically attempted in the area.